

Motion av Viviann Gunnarsson m. fl. (mp), om Översvämningsrisker som hotar kollektivtrafiken

Den 2 februari 2007 kom rapporten från FN:s klimatpanel, IPCC-rapporten. Den behandlar på ett seriöst men kanske något defensivt sätt de klimatförändringar vi står inför. Samstämmigheten mellan forskare är numera entydig: vi i Norden kommer att få det betydligt varmare de närmaste 50 åren om inget görs. Det blir mer regn och en höjd havsnivå p.g.a. detta i kombination med avsmältning av glaciärer och isbälten kring Nordpolen.

Vad rör det oss här i Stockholm? Det kan vi redan se efter denna regniga höst och vinter.

- I skärgården är vattenståndet över en meter över det normala
- Mälarens vattenstånd är mycket över det normala
- Stadens slussluckor står på vid gavel för att få ut så mycket som möjligt från Mälaren
- För första gången är situationen den att man kan börja befara att Saltsjön kan bli högre än Mälaren

Det sistnämnda är verkligen ett stort varningstecken. Om det skulle inträffa att Saltsjön blev högre än Mälaren skulle Mälaren åter förvandlas till en brackvattenvik i stället för en färskvattensjö. Det äventyrar ca 2 miljoner människors vattenförsörjning. Våra reservvattentäkter är långtifrån tillräckliga vid en sådan katastrof.

En annan, nu närliggande, fara är att Mälarens vatten svämmar över. Några ställen där vatten skulle tränga in är vid T-banestation Gamla Stan och centraltunneln. Slussen och delar av bebyggda områden inom den centrala staden ligger i farozonen redan vid 1-1,5 m över normalvatten. Hittills har åtgärderna för att undvika katastrofer varit mycket begränsade. Man övervakar slussarnas utsläpp och har gjort förstärkningar vid Södertäljeslussen. Mälaren har bara utsläpp vid Södertälje kanal, Norrström, Slussen och Hammarby kanal. Dessa fyra möjligheter är redan otillräckliga vid en hastig nivåökning. Faran är reell, vilket också konstateras i klimat- och sårbarhetsutredningens betänkande Översvämningshot, risker och åtgärder för Mälaren, Hjälmarens och Väneren, SOU 2006:94. Utredningen påpekar att inte endast tunnelbanan och annan kollektivtrafik kan komma att drabbas vid en översvämmning. Det finns även risker för andra känsliga kommunikationssystem.

Det är rimligt att landstinget som huvudman för kollektivtrafiken och som delaktig i regionplaneringen snarast utarbetar en handlingsplan för att hantera riskerna som innebär att med sannolikheten 39 % når Mälaren en nivå på mer än en meter över det normala inom en 50-årsperiod. En mycket oroväckande risknivå som absolut måste tas på allvar och som år 2002 var nästan en realitet då det var endast centimetrar från att vatten rann över kajen i Gamla Stan.

I den så sent som 2006 av landstingsfullmäktige antagna krishanteringsplanen behandlas bara delar av översvämningsproblematiken på några få rader.

Miljöpartiet de Gröna föreslår därför landstingsfullmäktige besluta

- att landstinget genom SL lägger fram en handlingsplan för hur en översvämning vid Gamla Stan, Centralen och Slussen kan motverkas
- att landstinget tillsammans med berörda kommuner tar fram en åtgärdsplan för hantering av extrema vattenstånd i Mälaren och Saltsjön

Stockholm 2007-03-13

Viviann Gunnarsson

Lena-Maj Anding

Raymond Wigg

Yvonne Andersson

Åke Askensten

Agnetha Boström

Folke Nässla

Kaija Olausson

Ardavast Reshdouni

Björn Sigurdson

Marie Åkesdotter